

გამოდის 1993 წლის მარტიდან
2000 წლის მარტიდან გამოდის თვეში ორჯერ

გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში:

WWW.opentext.ge/menora

მენორა

ვინ არის ბრძენი? ის, ვინც უოუელი ადამიანისაგან
სწავლობს. ვინ არის კმირი? ის, ვინც ვნებას
მოთოკავს. ვინ არის მდიდარი? ის, ვინც თავისი

სუფრით კმაყოფილია. ვინ არის დაფასებული? ის,
ვინც სხვებს ჰატყვს სცემს.

ფირქვი ავთ IV

პარაული გაზეთი	"מנורה"	„МЕНОРА“
საქართველოში	עיתון יהודי	ЕВРЕЙСКАЯ ГАЗЕТА
MENORA	בגאורגია	В ГРУЗИИ
JEWISH NEWSPAPER		
IN GEORGIA		

აპრილი
(აღარი)
1-15
№7 (271)
(5768 ჟმლი)
2008 ჟმლი
ფასი 50 თეთრი

הונוח

საელჩო და თაგი

ისრაელის საელჩო საქართველოში ხშირად ინვევდა საქართველოს ებრაული თემის წარმომადგენლებს. ეცნობოდა მოსაზრებებს თემის ამა თუ იმ მტკივნეულ, მნიშვნელოვან საკითხებზე, იმართებოდა სერიოზული, გააზრებული საუბარი. ეს ტრადიცია ახალმა მერმა — ბ-ნმა შაბთაი ცურმა გააგრძელა, მაგრამ ეს ურთიერთსასარგებლო წამოწყება ამოციოდე თვის წინათ შეწყდა. 1 აპრილს საელჩომ განაახლა თემის წარმომადგენლებთან შეხვედრები — საელჩოში მიიწვია ერთობ ბევრი წევრი თემისა. ბ-ნა ელჩმა ისაუბრა ისრაელის დამოუკიდებლობის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებებზე, იმაზე, თუ რა ღონისძიებებს ჩაატარებს საელჩო საქართველოში ამ მნიშვნელოვან თარიღთან დაკავშირებით. შემდეგ ელჩმა ყურადღება გაამახვილა ისრაელში შექმნილ სიტუაციაზე, თემის წევრებს გააცნო „ჰიზბალას“ ერთ-ერთი ლიდერის ლიკვიდაციის შედეგად შექმნილი სიტუაცია უშიშროების თვალსაზრისით.

ერთ-ერთი საკითხი, რომელზეც ელჩმა ყურადღება შეაჩერა, გახლდათ საქართველო-ისრაელის სადღეისო ურთიერთობა და აღნიშნა ის სასიკეთო ტენდენციები, რაც ბოლო წლებში შეინიშნება. კონკრეტულად ტურიზმის განვითარება. 1 აპრილიდან „აირზენა“ კვირაში სამჯერ იფრენს ისრაელში, იფრენს ასევე „არკია“, აღნიშნა ინვესტიციების განვითარება ისრაელიდან და ა.შ. ელჩმა თემის წარმომადგენელთა წინაშე დასვა ფესახისათვის სამზადისის საკითხი და მოუწოდა, რომ ფესახის წინ გააძლიერონ ხელმოკლე ადამიანებისადმი დახმარება. შემდეგ დამსწრეთ გააცნო „ჯოინთის“ იერუსალიმის განყოფილების ხელმძღვანელთან აშერ ოსტრინთან სატელეფონო საუბრის შინაარსი. სატელეფონო საუბარი შეეხებოდა თბილისის ებრაულ სათემო სახლს, კონკრეტულად იმ გარემოებას, რომ „ჯოინთის“ განკარგულებით სათემო სახლში განლაგებულ თბილისის

ებრაულ ორგანიზაციებს მოუწიათ სახლის დაცლა. ელჩმა თემის წარმომადგენლებს აუწყა, რომ აშერ ოსტრინის განმარტებით, შექმნილი სიტუაცია განპირობებული გახლავთ უშიშროების მიზნით — არსებობს ტერორისტული აქტის საშიშროება. თემის წევრებმა გამოხატეს გულისტკივილი იმის გამო, რომ მათ უხდებათ დაცალონ ებრაული სათემო სახლი. კამათში მონაწილეობდნენ: ილია მოსიაშვილი, ჯამლეტ ხუხაშვილი, რევაზ შათაშვილი, ზაირა დავარაშვილი, გურამ პაატაშვილი, მეირ ზიზოვი, სერგო ვლასოვი, გივი წინუაშვილი, შალვა ქოსაშვილი, გურამ ბათიაშვილი, სიმონ იოსებაშვილი, მორის კრიხელი. კამათმა ერთობ არაკონსტრუქციული ხასიათი მიიღო, იგი უფრო დაემსგავსა ქუჩურ გარჩევას, ვიდრე თემის საქირბოროტო საკითხების გულშემატკივარ ადამიანთა გააზრებულ დიალოგს. დამაფიქრებელია ის, რომ საელჩოს შენობაში ქუჩური ინტონაციები გაისმის.

14 აპრილს, საღამოს 18 საათზე თბილისის დიდ ბუით ქნესეთში მოეწეობა საზეიმო ცერემონიალი, რომელიც ეძღვნება ბუით ქნესეთში ორი სუფერთორის შემობრძანებას.

ბუით ქნესეთს სუფერთორას მიაწმევენ ბ-ნი გენო (ბენი) ელიშაკოვი და ბ-ნი ბენი ბინიაშვილი.

გთხოვთ მობრძანდეთ დიდ საზეიმო საღამოზე.

თბილისის სალოცავის გამკეობის თავმჯდომარე შალვა ქოსაშვილი

ახალი მუსიკალური ფოლკლორი თბილისის ებრაულ სათემო სახლზე:

უწინ ჩემი ვარდი იყავ, ახლა ღარდი ხარ, ახლოს აღარ გკეკარები, სხვასთან გარბიხარ...

אזרה "על אלה אני בוכיה"

"Sobre ellos derramo mi llanto"

ლოცვა

იერუსალიმის იეშიბაში მომხდარი ტერორისტული აქტის მეშვიდე დღეს თბილისის დიდ ბეთ-ქნესეთში აღვლენილი იქნა დაღუპულთა სულის მოსახსენიებელი ლოცვა.

ხაზანმა დავით აზიზოვმა მოიხსენია დაღუპულნი:

- იოხაი ლიფშიცი — 18 წლის.
- იოხანან იცხაკ ელდარი — 16 წლის.
- იონადავ ხაიმ ხირშელი — 19 წლის
- ნერია ქოენი — 15 წლის.
- როი როტი — 18 წლის
- სეგევ პნიელ ავიხაილი — 15 წლის
- აბრამ დავით მოზესი — 16 წლის
- მახარითა ტრონოხი — 26 წლის

ებრაულ სამყაროში

ანტისემიტიზმი პარიზის გულში

პარიზის ალბერ კამიუს უბანში მცხოვრებმა ებრაელებმა ძილი დაჰკარგეს — ამ პატარა უბანში, რომელიც სულ რვა ქუჩისაგან შედგება, სამი კვირის განმავლობაში ხუთი თავდასხმა მოხდა. ოთხი მათგანი კი აშკარად ანტისემიტური ხასიათისა იყო. პირველი შემთხვევა ასეთი გახლდათ: 15 ყმაწვილი მოვიდა მოედანზე, რომელზეც ებრაელი ყმაწვილები ფეხბურთს თამაშობდნენ. 15 ყმაწვილთაგან ერთ-ერთმა განაცხადა: „ეს პალესტინაა, ახლავე გაეცალეთ აქაურობას“.

რამდენიმე დღის შემდეგ ორი ებრაელი ყმაწვილი ქუჩაში სცემეს. ღამით ორი მოტოროლერი დაწვეს, ცეცხლი მეზობელ სახლებსაც მოედო, მანამდე ერთი კვირით ადრე კი ფეხბურთის მოთამაშე ყმაწვილს „ჭუჭყიანი ურია“ შესძახეს.

ამ ბოლო ხანს ებრაულ უბანში სოციალურ ბინებს აფრიკიდან გამოსულებს აძლევდნენ. შავკანიანი მოსახლეობის ზრდასთან ერთად სკოლებში გაიზარდა ძალადობა. რვა წლის ბავშვი, როცა მას „აქოთებული ებრაელი“ შესძახეს — არავინ დაიცვა.

ებრაული რაიონის მცხოვრებნი გრძობენ ანტისემიტიზმის ყოველდღიურ ზრდას. აქ შიშობენ იმ ტრაგედიის გაყოფას, როცა მუსლიმთა თავის 23 წლის მეზობელს ყელი გამოსჭრა.

— დედა, მე სამოთხეში მოვხვდები — ებრაელი მოვკალი — მიახარა დედას მკვლელმა.

— ძალიან მძიმე დღეში ვართ — განაცხადა უბნის ერთ-ერთმა მცხოვრებმა — მოგვებურდა მუდმივი შიში, ბავშვების სკოლიდან ან თამაშის შემდეგ ეზოდან დაბრუნებას გულდალეულები ველოდებით. არაფერ განსაკუთრებულს არ ვითხოვთ: გვინდა თავი დავგანებონ, მოგვცენ ნორ-

მალური ცხოვრების საშუალება. პარიზის გულში ვცხოვრობთ, თავი უშიშრად რომ ვიგრძნოთ, სადღა ნავიდეთ?

ებრაული კულტურის დღეები

კრასნოიარსკის სახელმწიფო პედაგოგიურ უნივერსიტეტში, რომელიც ვ. ასტაფიევის სახელს ატარებს, ჩატარდა VIII სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ებრაელები ციმბირსა და შორეულ აღმოსავლეთში. ისტორია და თანამედროვეობა“.

კონფერენციაში ორმოცზე მეტი მკვლევარი მონაწილეობდა. მათ შორის 30-ზე მეტი ციმბირისა და შორეული აღმოსავლეთის უმაღლესი სასწავლებლების, უნივერსიტეტების მეცნიერები არიან. წელს ამ ფორუმზე ახალგაზრდული სექციაც მუშაობდა. — შრომები 11 ასპირანტმა და სტუდენტმა წარმოადგინა. მუშაობდა შემდეგი სექციები: „ეროვნებათაშორის ურთიერთობა რეგიონში და ტოლერანტობის პრობლემა“, „ციმბირისა და შორეული აღმოსავლეთის ებრაული თემების ისტორია“. განხილული იქნა რელიგიური, ფილოსოფიური, სოციოლოგიური, ენობრივი ასპექტები.

კრასნოიარსკის მხარეში კარგად ემზადებოდნენ ებრაული კულტურის დღეების ჩასატარებლად, ეს ღონისძიება მიზნად ისახავდა ებრაული კულტურული მემკვიდრეობის შენახვასა და განვითარებას, ასევე ეროვნებათაშორის ურთიერთობის, ტოლერანტული სულისკვეთების დამკვიდრებას სწორედ მეცნიერების, კულტურის, ხელოვნების პოპულარიზაციის გზით.

4-9 დეკემბერს კი კულტურის დღეები ჩატარდა. აანთეს ხანუქის სანთლები, მოეწყო წიგნის კვირეული, კონფერენციები, სპექტაკლები.

სისხლი სისხლის წილ?

იეშიბა „მერქაზ ჰა-რაგ“-ში დაღუპული ახალგაზრდების გვამებთან რაბინების მიერ წარმოთქმული სიტყვები სიჩუმეში გაისმოდა. სამგლოვიარო ცერემონიაზე შეკრებილნი ყოველ სიტყვას ყურადღებით ისმენდნენ, მაგრამ ვერავინ ვერ მოისმინა სიტყვა „შურისგება“. რაბინებმა ეს სიტყვა არ წარმოთქვეს. ისრაელის ტელევიზიის პირველი არხის მტკიცებით, ეს სიტყვა მოგვიანებით, ძალიან ვიწრო წრეში გაისმა: ტერორისტული აქტის შემდეგ სხვადასხვა იეშიბათა (რელიგიურ სასწავლებელთა) კურსდამთავრებულები 25-35 წლის ახალგაზრდები, რომლებმაც უკვე მოითავეს სამხედრო სამსახური და იარაღის ტარების უფლება აქვთ, შეხვდნენ „მერქაზ ჰა-რაგ“-ის ერთ-ერთ რაბინს — პედაგოგს. ეს სასულიერო მოღვაწე მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ექსტრემისტულად განწყობილ რელიგიურ ებრაულ მოძრაობაში „ნოარ — გვაოთ“. ახალგაზრდებმა რაბინს ერთი შეკითხვით მიმართეს: თუ სახელმწიფოს ძალოვანი სტრუქტურები ამ ტერაქტს სათანადო პასუხს არ მიაგებენ, შეიძლება თუ არა, მათ იღონთავს შურისმაძიებელთა როლი? რაბინმა დამაკმაყ-

ოფილებელი პასუხი მისცა — შურისგების უფლება გაქვთო. რამდენიმე დღის შემდეგ ამ ახალგაზრდათაგან სამი ბნეი ბრაქში ჩავიდა, აქ კიდევ ერთ რაბინს, სეფარდულ თემში მნიშვნელოვან ფიგურას, შეხვდნენ. შეხვედრის მიზანი იგივე გახლდათ — სასულიერო პირის მხარდაჭერა. რაბინმა ახალგაზრდებს თანხმობა განუცხადა.

პირველი არხის მიხედვით, ახალგაზრდები შურისგების ერთ-ერთ სამიზნედ ისრაელის მუსლიმთა მნიშვნელოვან სასულიერო ფიგურას მოიზარებენ, ადამიანს, რომელსაც პირდაპირი კავშირი აქვს იერუსალიმის „ალაქსას“ მეჩეთთან.

იეშიბა „მერქაზ ჰა-რაგ“-ის ხელმძღვანელობამ კატეგორიულად უარყო ტელევიზიის პირველი არხის ინფორმაცია.

საპასუხო ტერაქტის ჩატარების იდეა, როგორც ჩანს, არცთუ გამოგონილი ამბავია. ამაზე ირიბულად მეტყველებს „შაბაქისა“ და უშიშროების სხვა ორგანოების მიერ ჩატარებული ღონისძიებები — ოპერატიული მუშაობა ებრაულ მოსახლეობაში. რამდენად ეფექტური გამოდგება პოტენციურ შურისმაძიებელთა გამოვლენის ცდა, ამას დრო გვიჩვენებს.

საქართველო-ისრაელის მეგობრობისაზოგადოება

ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიან ელჩს საქართველოში გატონ შაბთაი ცურს

საქართველო-ისრაელის მეგობრობის საზოგადოება გამოხატავს ღრმა შეშფოთებას იერუსალიმში იეშიბა „მერქაზ ჰა-რაგ“-ში მომხდარი ტერორისტული აქტის გამო. საგანგებოდ მივიჩნევთ იმას, რომ ამჯერად ტერორისტული აქტი ჩაიდინა არა მწვანე ზოლს მიღმა მცხოვრებმა პალესტინელმა, არამედ ისრაელის ტერიტორიაზე მცხოვრებმა, სწორედ ერთ-ერთმა იმათაგანმა, ვინც ისრაელისადმი ლოიალობით ხასიათდებოდა.

ჩვენზე ძალიან მძიმე შთაბეჭდილება მოახდინა ისრაელის ზოგიერთი მეზობელი სახელმწიფოს მოსახლეობის რეაქციამ ამ ტრაგედიისადმი. ეს გარემოება კიდევ ერთხელ გვიდასტურებს, თუ რაოდენ რთულ ვითარებაში უხდება არსებობა ისრაელის სახელმწიფოს, მის მოსახლეობას.

ბატონო ელჩო, ვუცხადებთ რა გულწრფელ სამძიმარს დაღუპულთა ოჯახებს, ვგმობთ რა ტერორს, უმორჩილესად გთხოვთ ისრაელის ხელისუფლებას გადასცეთ ჩვენი თანადგომის თაობაზე. ისინი აღმოჩნდნენ ტერორიზმთან ბრძოლის წინა ხაზზე. დღეს ტერორთან ბრძოლა კაცობრიობის უკეთესი მომავლისათვის ბრძოლას ნიშნავს, რადგან ქვეყნიერების რომელ კუთხეშიც, რომელი საზოგადოების წინააღმდეგაც არ უნდა ხდებოდეს ტერორისტული აქტი, იგი მიმართულია მთელი კაცობრიობის წინააღმდეგ.

აკადემიკოსი როინ მატრაველი

საქართველო-ისრაელის მეგობრობის საზოგადოების პრეზიდენტი

გურამ გათიასვილი

საქართველო-ისრაელის მეგობრობის საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტი

